

KUNNALLISVAALIOHJELMA 2025

Sydkustens landskapsförbund on järjestö, jonka tarkoitus on edistää ruotsinkielisen väestön yleisiä ja yhteisiä etuja, valvoa ja valmistella ruotsinkielisiä koulutuspoliittisia kysymyksiä sekä edistää ruotsinkielisiä kulttuuritavoitteita toiminta-alueella. Sydkustens landskapsförbund r.f.:llä on 16 kaksikielistä jäsenkuntaa Etelä-Suomessa.

Sydkustens landskapsförbund -liitto on asettanut tavoitteita neljälle ydinalueelle kunnallisvaaleihin 2025

- **Varhaiskasvatus**
- **Koulutus**
- **Aamu- ja iltapäivätoiminta**
- **Kulttuuritarjonta ja taidekasvatus**

SYDKUSTEN
SYDKUSTENS LANDSKAPSFÖRBUND R.F.

sydkusten@sydkusten.fi
09 6182 1233
www.sydkusten.fi

1. Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus on **merkityksellistä ja tärkeää lapsille, perheille ja yhteiskunnalle**. Samaan aikaan kunnilla on vuonna 2024 Suomessa tehdyn ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen kartoituksen mukaan haasteita löytää alalle henkilökuntaa. ([En kartläggning av svenskspråkig småbarnspedagogik](#), Sydkustens Landskapsförbund, 2024).

Tarvitaan kunnallista panostamista ja priorisointia, jotta voidaan luoda hyvät edellytykset henkilökunnan työlle. **Toimiva varhaiskasvatus houkuttelee henkilökuntaa** ja tarjoaa työpaikkoja, joissa henkilökunta sekä viihtyy että voi toteuttaa tehtävänsä. Toimivalla varhaiskasvatuksella on **merkittävä vaikutus yhteiskuntamme lapsille**.

On välttämätöntä työskennellä tavoitteellisesti ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen henkilökuntatarpeen ratkaisemiseksi. Meidän tulee saada useampia nuoria hakemaan alan koulutuksiin. Kunta voi tarjota joustavilla ratkaisuilla henkilökunnalle, jolla ei ole koulutusta, mahdollisuuden opiskella varhaiskasvatuksen pätevyyden.

Meidän kaikkien tulee **tehdä näkyväksi varhaiskasvatus myönteisellä tavalla** ja lisätä sen merkitystä yhteiskunnassa lisätäksemme alan kiinnostusta.

2. Koulutus

Jotta koulu toimisi, tarvitaan jatkuvasti uusia luokanopettajia, aineenopettajia, erityisopettajia sekä opinto- ja oppilaan-ohjaajia. Ruotsinkielisten opettajien saatavuus kaksikielisissä kunnissa on epätasaista ja erityisesti aineenopettajia tarvitaan lisää lähitulevaisuudessa. Monet opettajat jättävät alan lähivuosina eläköitymisen myötä. Samaan aikaan yhä useampi vaihtaa alaa.

Pula pätevistä henkilökunnasta ruotsinkielisissä kouluissa on **uhka lasten oikeudelle saada hyvää opetusta** ja laajentunut oppivelvollisuus asettaa vaatimuksia koululle ja henkilökunnalle.

Kunnilla on vain vähän mahdollisuuksia vaikuttaa itse koulutustarjontaan kasvatusalalla. Ne voivat kuitenkin helpottaa henkilöstönsä **mahdollisuuksia osallistua päteväntävään koulutukseen** ja täydennyskoulutukseen. Tarvitaan jatkuvaa yhteistyötä kuntien ja koulutuksen järjestäjien kesken tilanteen helpottamiseksi.

Opettajat tarvitsevat työrauhaa koulussa. Oppilaat oppivat eri tavoilla. Tästä johtuen opettajilla tulee olla enemmän aikaa kullekin oppilaalle ja ohjaamiselle luokkahuoneessa. **Tuen ja erityisopetuksen saatavuus** on tärkeää. Ryhmät eivät saa olla liian suuria.

Oppilaille on **oikeus asianmukaisiin ruotsinkielisiin oppimateriaaleihin** ja niihin välineisiin, joita koulussa selviämiseen tarvitaan. Jatkuva panostus luku- ja kirjoitustaitoon vahvistaa oppilaiden oppimista ja kykyä olla osallisina yhteiskunnassa.

Oppilasmäärien vähentymisellä on taipumusta johtaa harvempaan kouluverkkoon. Silloin oppilaiden päivästä voi koulumatkojen johdosta tulla pitkiä. Lap- silla täytyy myös olla mahdollisuus merkitykselliseen vapaa-aikaan ja harrastustoimintaan osallistumiseen arkipäivinä, jotta he voivat kehittyä ihmisinä.

3. Aamu- ja iltapäivätoiminta

Iltapäivätoiminnan merkitys 1.- ja 2.-luokkalaisille lapsille on suuri. 75 prosenttia ruotsinkielisistä lapsista 1. luokalla ja yli 60 prosenttia lapsista 2. luokalla osallistuu iltapäivätoimintaan. **Iltapäivätoimintaan osallistuvien lapsien osuus kasvaa** Sydäkustenin vuonna 2024 tehdyn kartoituksen mukaan.

Aamu- ja iltapäivätoiminta on tärkeä osa koulupäivää. Kunnan tulee huolehtia, että toiminnalla on **sekä taloudelliset resurssit että tarkoituksenmukaiset tilat**. Koulun ja iltapäivätoiminnan välille tarvitaan tiiviimpää yhteistyötä.

Nykytilanteessa monilla aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajilla on epävarmat työolosuhteet pätkätyösuhteiden ja matalien palkkojen vuoksi. He työskentelevät usein yksin ja heillä on vastuu suurista lapsiryhmistä. Ryhmien **tuentarve on yhtä suuri kuin luokahuoneissa**.

Sitomalla aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilökunta koulun muuhun toimintaan **voidaan parantaa työolosuhteita** ja tarjota keskeytyksetön turvallinen kouluarki koulun nuorimmille.

4. Kulttuuritarjonta ja taidekasvatus

Kunnan asukkailla on **oikeus vilkkaaseen kulttuurielämään hyvinvoinnin vuoksi.**

Mahdollisuudet harrastaa taidetta ja kulttuuria ja osallistua siihen sekä monipuoliset kirjastopalvelut ovat keskeisiä **kaiken ikäisille ja eri elämäntilanteissa** oleville asukkailla. Luovan toiminnan ja kulttuurielämysten tarve huonompina aikoina ei katoa, vaan pikemminkin kasvaa.

Kunnan aktiivinen ja määrätietoinen kulttuuritoiminta lisää asukkaiden elämänlaatua ja vahvistaa paikkakunnan vetovoimaa.

Kunnan lapsilla ja nuorilla on yhtäläinen oikeus hyvin suunniteltuun kulttuuriopetussuunnitelmaan ja taiteen perus-

opetukseen. Eri **taidemuotojen laaja tarjonta** antaa nuorille merkityksellistä vapaa-ajantoimintaa ja ilmaisumahdollisuuksia, sekä vahvistaa heidän kykyään hallita elämäänsä ja toimia rakentavasti yhteiskunnassa.

Kunnan tulee **varmistaa tilojen saatavuus kulttuurille** ja tehdä näkyväksi toiminta, jota niissä harjoitetaan.

Kuntien ja hyvinvointialueiden välille tarvitaan enemmän yhteistyötä kulttuurin tuomiseksi ikääntyville henkilöille ja henkilöille, joilla on erityistarpeita. Ruotsinkielinen kulttuuri hyötyy kuntarajat ylittävästä yhteistyöstä ja uusista aloitteista.